

Комфортні умови навчання як умова розвитку творчої особистості

(Психолого-педагогічний семінар)

Як показує педагогічна практика, основою формування ключових компетенцій особистості є сучасна школа.

У наших руках можливість створити у школі таку атмосферу, в якій всі будуть почувати себе «як удома», атмосферу психологічного комфорту, атмосферу любові і доброзичливості. Адже кожен учитель – це держава, яка може бути або демократичною, або ліберальною, або авторитарною.

Саме сьогодні ми з вами поговоримо про комфортні умови навчання учнів та розвиток творчої особистості.

Вправа « Асоціації»

- Які асоціації у вас виникають, коли ви чуєте слово «комфорт», «комфортність»?

Слово комфорт запозичене з англійської мови, де «comfort» - підтримка, зміцнення. Комфорт – це умови життя, перебування, обставини, що забезпечують зручність, спокій і затишок.

Комфортне навчання та виховання складається з таких структурних компонентів:

- психологічна комфортність
- інтелектуальна комфортність
- фізична комфортність

- Як ви гадаєте, що таке психологічна комфортність?

Психологічна комфортність – це такий стан, який виникає у процесі життєдіяльності дитини, вказує на радість, задоволення, отримані в навчальному закладі; це умова життя, за якої учень спокійний та немає потреби від будь-кого захищатися. Іще у 1941 році психолог Р.А.Джонсон увів термін «шкільна фобія» - це не просто небажання дитини відвідувати школу, а невротичний стан, який характеризується розладом сну, підвищеною тривожністю, енурезом, загостренням хронічних хвороб.

Щоб уникати стресових, дискомфортних ситуацій із учнями, учитель повинен бути значно мудрішим і терплячішим за учня і використовувати:

- прохання замість вимог;
- методи словесного переконання;
- компромісний розв'язок питань, які створили стресову ситуацію;
- чітку, продуману організацію уроку;
- уникнення образливих та принизливих для учня слів;
- методи емоційного розвантаження.

- Що таке інтелектуальна комфортність?

Інтелектуальна комфортність – це задоволеність дитини своєю розумовою діяльністю, її результатами на уроках, а також задоволення

потреби в отриманні нової інформації. Добре відомо, що в більшості загальноосвітніх шкіл тільки 25-30% учнів успішно засвоюють найбільш важкі предмети: математику, фізику, хімію. Інші діти краще засвоюють гуманітарні предмети або погано навчаються майже з усіх предметів. Фундаментальна людська потреба у самоствердженні примушує учнів занижувати цінність шкільних знань, допитливість, старанність, що пов'язано з образом гарного учня та доброї успішності. На противагу цьому демонструється незалежність та різні ознаки дорослішання: брутальність, паління, демонстративний інтерес до представників протилежної статі.

Щоб досягти мети навчання, учитель повинен використовувати:

- зовнішню та внутрішню мотивацію;
- створення ситуації успіху;
- зміну видів навчальної діяльності під час уроку;
- словесний, наочний, аудіовізуальний методи, що чергуються протягом уроку;
- роботу в парах, групах та індивідуальну роботу;
- рольові ігри, дискусії, семінари;
- фізкультхвилинки та релаксаційні паузи;
- варіативну систему оцінювання.

- Що таке фізична комфортність?

Фізична комфортність учня - це відповідність між його тілесними, соматичними потребами та предметно-просторовими умовами шкільного середовища. Ця потреба тісно пов'язана із сенсорними процесами, що характеризують зорові, слухові та тактильні відчуття. Стан фізичного комфорту несе з собою відчуття задоволеності власною діяльністю, позитивні мотиви до її продовження, що веде до індивідуального росту школяра. Як же створити в школі фізичний комфорт?

- Організація гарячого харчування учнів.
- Дотримання гігієнічних умов та температурного режиму, освітлення, провітрювання приміщень.
- Створення таких комфортних умов навчання, які виключають будь-які зовнішні подразники.

Вправа «Фактори створення комфортних умов»

Всі учасники об'єднуються у 4 групи: учні, вчителі, адміністрація, батьки. Кожна група, залежно від своєї ролі складає **перелік можливо-обов'язкових дій, спрямованих на поліпшення умов навчання.**

(Обговорення результатів)

Вправа «Творчість у роботі вчителя»

Протягом 5 хвилин методом «мозкового штурму» на кожну букву слова творчість необхідно добрати риси, які характеризують вчителя, як творчу особистість.

Т-толерантний, терплячий, турботливий
В- винахідливий, відкритий, впевнений, відвертий, вольовий
О-оригінальний, оптимістичний, організований
Р- рішучий, розкутий, реактивний, романтичний, різний
Ч- чутливий, чесний, чуйний
І - ініціативний, інтелектуальний, інтелігентний
Т- товариський, турботливий, тактовний
Ь- м'якість

Вправа «Моя професійна роль»

Всі учасники об'єднуються в групи по кількості карток. На картках зафіксовані професійні комунікативні ролі-позиції. Можливий набір карток: «помічник», «мама», «вихователь», «лідер», «авторитет», «інформатор», «добряга», «спостерігач», «інтелектуал», «посередник», «сухар», «оцінювач», «суддя», «друг», «предметник».

Кожна група характеризує та аналізує особливості даної ролі. Визначає з чим згодні, а з чим –ні зазначеній ролі.

Як підсумок кожна група виставляє свою пропозицію стосовно того, яку роль необхідно реалізовувати у спілкуванні з учнями для досягнення оптимального результату.

Після визначення переліку оптимальних ролей, визначають якими позитивними характеристиками вони відзначаються.

Звертаємо роль на:

- Позитивне ставлення до дітей;
- Прагнення транслиувати дітям тепло і доброзичливість.

Вправа «Модель ідеальної школи»

Робота проводиться у групах. Кожна група створює модель власного навчального закладу, де б були ідеальні умови для навчання з точки зору комфорту.

Обов'язкове питання для обговорення: чи створені умови для всебічного, творчого розвитку особистості дитини та вчителя.

В роботі вчителя слід дотримуватися принципу: Не забороняти, а направляти, Не керувати, а співкерувати, Не примушувати, а переконувати, Не командувати, а організовувати.

На закінчення хочу зачитати історію:

Метелик народився ввечері. Злетів він зі свого листочка. Сонце вже сховалося за обрій. Летить метелик, дивиться з подивом на квіти, на місяць. Раптом бачить щось яскраве, світле. «Це, мабуть, сонце», - думає

метелик. Поспішає до нього. А то не сонце, а лампочка. – Не поспішай, метелику, зупинись. Бо тільки-но доторкнешся до неї – згориш.

Висновок: Учні, як метелики, летять до вчителя, вбачаючи в ньому не тільки носія знань та культури, а й товариша, помічника. Тому наша задача не обпекти дитячу душу, не залишити на ній рани від жорстокості, зневаги, байдужості. , а любити, поважати і завжди допомагати та підтримувати.